Stortingets Kommunal- og forvaltningskomité

Oslo, 14.10.2026

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2027 - forskning

Vi viser til vår anmodning om å møte i komiteens budsjetthøring og vil med dette kommentere regjeringens budsjettforslag ihht Kommunal- og distriktsdepartementets Kap 553 *Regional- og distriktsutvikling*, post 69 *Mobilisering til forskingsbasert innovasjon.*

Trygghet og økt konkurranseevne i hele landet krever økt, ikke svekket forskningsinvestering

Norge står overfor store omstillingsutfordringer. Næringslivet i alle deler av landet må øke sin konkurransekraft. Befolkningen må opprettholdes i distriktene i et totalforsvarsperspektiv og for å møte demografiendringene. Skal vi håndtere disse utfordringene, må vi ha levende lokalsamfunn og konkurransedyktige bedrifter i alle deler av landet. Norske bedrifter investerer lite i FoU, relativt til andre land det er naturlig å sammenligne seg med[1]. Norge har en geografisk spredd og differensiert næringsstruktur, med mange små og mellomstore bedrifter som har ulik erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid. Rapporten om regionale utviklingstrekk (KDD 2025) viser at det er store regionale forskjeller i næringslivets FoU-aktivitet, og at den i stor grad er konsentrert til sentrale områder. Skal vi øke forskningsintensiteten i næringslivet, må vi ha ordninger som bidrar til å mobilisere bedrifter til FoU-innsats i alle landets regioner. I motsatt fall er risikoen stor for at konkurranseevnen faller utenfor sentrale områder.

FFA er derfor godt fornøyd med at regjeringen foreslår å bevilge kr 5 MNOK i 2027 på Kap.500, post 72 til å opprette et nytt *Forskningssenter om produktivitet i byggenæringen* gjennom utlysning i Forskningsrådet. Dette vil treffe byggenæringens behov i hele landet.

Prop. 1 S Kommunal- og distriktsdepartementet beskriver godt hvordan ordningen for Forskningsbasert innovasjon i regionene, FORREGION har bidratt til at 1900 bedrifter har fått kompetansemegling og tatt i bruk forskning i sitt innovasjonsarbeid i 2026. Det bidrar i neste omgang til at bedrifter kvalifiserer seg til Forskningsrådets næringsrettede virkemidler og til deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogram, for eksempel med 600 søknader fra disse bedriftene.

Nyere økonomisk forskning, blant annet fra fjorårets nobelprisvinnere Philippe Aghion, Peter Howitt og Joel Mokyr, viser at samfunn med høy grad av innovasjon og fornyelse oppnår større produktivitetsvekst og robusthet. Overført til norsk nærings- og distriktspolitikk betyr det at vi må ha virkemidler som stimulerer til kontinuerlig utvikling i alle deler av næringslivet og sørger for at investeringer kanaliseres til løsninger som gir størst samfunnsøkonomisk verdi. Det gjør en gjennom dagens FORREGION, hvor små- og mellomstore bedrifter i alle regioner får tilgang til samarbeid med forskningsmiljø i innovasjons- og omstillingsarbeidet.

Brandtzæg-utvalget utredet tiltak for å styrke distriktsnæringslivet i NOU 2020:12. De mente nasjonale ordninger ikke er tilstrekkelige for å omstille og videreutvikle næringslivet i hele landet. Utvalget tok derfor til orde for å trappe opp den regionale innsatsen for at næringslivet i distriktene skal bruke mer forskningsbasert kunnskap i egen utvikling, gjennom samarbeid med forskningsmiljøer. Dette mener vi det fortsatt er stort behov for.

Postboks 5490, Majorstuen 0305 Oslo Tlf 915 46 610 Epost: agnes.landstad@abelia.no

Dagens FORREGION mobiliserer bedrifter med liten eller ingen erfaring med forskningsbasert innovasjon til samarbeid med forskningsmiljø gjennom bl.a. støtte til mindre FoU-prosjekter. Bedrifter får sin første erfaring med å samarbeide med en FoU-partner, og har bidratt til å løse ut mange større satsinger som har fått finansiering fra Forskningsrådet, EU og privat kapital. Slik kvalifiserer bedriftene seg også til mer krevende FoU-arbeid og øker konkurranseevnen nasjonalt og internasjonalt.

Det er derfor med stor undring vi forstår at regjeringens statsbudsjett foreslår å ikke videreføre bevilgningen på 66,9 MNOK til FORREGION, for å frigjøre midler til andre formål. Dette kommer i tillegg til avvikling av Regionale Forskningsfond, RFF på KDs budsjett i 2024. Alle virkemidler for å mobilisere og kvalifisere små og mellomstore bedrifter i regionene til økt forskning og innovasjon, er i så fall fjernet.

Vi tror det er kortsiktig strategi å kutte forskningsbasert innovasjonsaktivitet for næringslivet i alle regioner, hvis en ønsker et næringsliv som investerer i FoU og som styrker sin konkurransekraft. Arbeidsplasser i konkurransedyktige bedrifter er avgjørende forutsetning for bosetting i levende distrikter.

FFA ber Stortinget om å styrke distriktsnæringslivets tilgang på forskningsbasert kunnskap ved å opprettholde FORREGION på minst samme nivå som i 2026, slik:

- Kommunal- og distriktsdepartementets Kap 533, post 69 *Mobilisering til forskingsbasert innovasjon opprettholdes og prisjusteres til 70 MNOK kr i 2027.*